

[Udenrigsministeren]

presse har affødt åben tvivl i den sovjetiske befolkning med hensyn til, om disse menneskelige omkostninger virkelig står mål med resultaterne. Men mest afgørende for muligheden af uddatil at ændre holdning til konflikten har formodentlig været forbedringen i Øst-Vestforholdet.

Hvorom alting er, udgik der sidst på året 1987 en række signaler fra Sovjetunionen om, at man i princippet skulle have besluttet sig for at trække sig ud af Afghanistan, forudsat at våbenforsyningerne til den afghanske modstandsbevægelse hørte op. Derimod var det ikke ganske entydigt, om det tillige var en betingelse, at en regering, domineret af de afghanske kommunister, fik mulighed for at forblive ved magten.

I januar kom der for alvor bevægelse i de diplomatiske sonderinger omkring mulighederne for en politisk løsning. Bl.a. aflagde den sovjetiske udenrigsminister, Shevardnadse, et besøg i Kabul – tilsyneladende for at gøre den sovjetiske politik klar for Kabulstyret. Det var ved denne lejlighed, han tilkendegav Sovjetunionens ønske om, at 1988 blev det sidste år med sovjetiske tropper i Afghanistan, og han antydede også, at en tilbagetrækning kunne være tilendebragt inden for 12 måneder.

Kort efter indledte vicegeneralsekretær Cordovez intensive underhåndsdroftelser i regionen for at bane vej for den næste – forhåbentlig sidste – forhandlingsrunde i Genève. Det var Cordovez' håb, at drøftelserne i Afghanistan og Pakistan kunne afsluttes i løbet af et par uger, så den næste Genève-runde kunne finde sted i sidste halvdel af februar. Men forhandlingerne blev mere komplicerede og langvarige, end det var forudset, og de blev først afsluttet en uge inde i februar.

De udestående centrale spørgsmål vedrører som sagt tidsrammen for den sovjetiske tilbagetrækning samt overvågning og verifikation. Hvad angår tidsrammen, er der ifølge Cordovez nu i det store og hele enighed. Afstanden mellem parterne er indsnævret så meget, at han har en klar forventning om, at man kan blive endeligt enige i Genève.

Der er også enighed om det vigtige spørgsmål, man kalder front-loading, som indebærer, at størstedelen af de sovjetiske tropper bliver trukket tilbage i den indledende fase. Hvad angår overvågning og verifikation, foreligger der

ifølge Cordovez allerede en aftaletekst, men der er fortsat en række logistiske, tekniske og praktiske detaljer, som skal drøftes i Genève.

Cordovez har ikke lagt skjul på, at dannelsen af en overgangsregering i Kabul stadig væk er aktuel. Ganske vist er sammenhængen mellem dette spørgsmål og den sovjetiske tilbagetrækning nu blevet opgivet. Men der er efter Cordovez' opfattelse enighed mellem parterne om, at en bredt baseret overgangsregering i Kabul vil lette gennemførelsen af en fredsaftale. Vicegeneralsekretærens bestræbelser synes således at have forøget mulighederne for, at der under den næste Genève-runde, der indledes i morgen, den 2. marts, kan opnås væsentlige og måske afgørende resultater.

Dette understreges endvidere af generalsekretær Gorbatsjovs erklæring om Afghanistan, som fremkom den 8. februar. Hovedbudskabet i erklæringen er, at Sovjetunionen er blevet enig med Najibullah om at fastsætte en dato, nemlig den 15. maj 1988, for påbegyndelsen af en sovjetisk tilbagetrækning, og at den skal fuldføres på 10 måneder. Denne dato bygger på den forudsætning, at en fredsaftale bliver skrevet under i Genève senest den 15. marts med henblik på ikrafttræden to måneder senere. Gorbatsjov konstaterer, at tilbagetrækningen vil tage tid af rent tekniske grunde, men at det ikke er til hinder for, at en relativt større del af styrkerne trækkes ud allerede i den indledende fase.

En politisk forudsætning for tilbagetrækningen er imidlertid, at indblanding udefra i Afghanistans indre anliggender ophører, og hermed sigtes der til våbenforsyningerne til modstandsbevægelsen.

Gorbatsjov bekræfter endelig, at tilbagetrækningen ikke er betinget af dannelsen af en koalitionsregering i Kabul, som han finder må forblive et rent internt afghansk anliggende.

Generalsekretær Gorbatsjovs erklæring er blevet positivt modtaget, fordi den fra højeste autoritative sted fastsætter en mulig dato for påbegyndelsen af en sovjetisk troppetilbagetrækning.

Det er imidlertid vigtigt at notere sig, at denne dato forudsætter enighed i Genève inden den 15. marts, hvilket, i betragtning af at forhandlingerne først bliver indledt i morgen, giver Pakistan meget kort tid til at overveje situationen.